

Fællesskabet først

Rudersdal er en kommune med en sund økonomi. Men de kommende år bliver alligevel præget af svære prioriteringer, fordi der er pres på, hvor mange penge kommunen må bruge på den daglige velfærd.

For Enhedslisten er udgangspunktet klart: **Fællesskabet først**.

Vi vil gå langt, før vi begynder at skære i den velfærd og de fællesskaber, mennesker mærker i deres hverdag. Men vores ambition er større end blot at undgå forringelser. Vi vil også investere i et bedre Rudersdal.

Fremtiden starter med børnene. Derfor prioriterer vi bedre vilkår i daginstitutionerne med højere lokal løn og særskilt forberedelsestid til pædagogerne og bedre normeringer. Vi vil styrke folkeskolerne, sænke klasseloftet, investere i fritidsdelen og afskaffe *Bring your own device*. Og vi vil investere i de fysiske rammer omkring børnene.

Samtidig skal fællesskabet være stærkest, når behovet er størst. På det specialiserede område vil vi sætte en ny standard. Retssikkerheden skal være i top, sagsbehandlerne skal have bedre rammer, og børn og familier skal have **den rette hjælp første gang**. Derfor investerer vi blandt andet i juridisk bistand, lavere sagslofter, et nyt partnerskab og en styrkelse af PPR.

Naturen skal gives videre i ordentlig stand. Vi vil have rene søer, mere natur og biodiversitet og sætte mere fart på klimahandlingen. Vi investerer massivt i energiforbedringer og solceller, mere direkte genbrug og grøn transport. Det skal være lettere at komme rundt uden bil, og derfor vil vi blandt andet gøre busserne gratis inden for kommunegrænsen, gøre FlexTur gratis til aktivitetscentrene og færdiggøre cykelstien på Hørsholm Kongevej til Høsterkøb.

Levende lokalsamfund og stærke fællesskaber har værdi i sig selv. Derfor investerer vi også i byliv, kultur og steder, hvor mennesker mødes. Og på ældreområdet prioriterer vi initiativer, der kan skabe mere livskvalitet, fællesskab og gode oplevelser.

Alt det kræver prioriteringer. Og det kræver, at vi tænker længere end ét budgetår.

Vi kommer her med et samlet og finansieret forslag, hvor vi finder besparelser længst muligt væk fra den borgernære velfærd og samtidig investerer langsigtet. Alene 78 mio. kr. investeres i energiforbedringer, det reducerer både vores klimaaftryk og gradvist sænker kommunens driftsudgifter, som giver plads til mere velfærd.

God velfærd. Mere natur. Levende lokale fællesskaber. Og plads til at tage hånd om dem, der har allermest brug for fællesskabet. Det er vores rød-grønne retning for Rudersdal.

Børn og skole

Der er alt for få voksne i Rudersdals daginstitutioner er i dag uddannede pædagoger. Det skyldes blandt andet den lave lokal løn, manglende tid til forberedelse af det pædagogiske arbejde og dårlige normeringer. Det vil vi ændre.

Derfor afsætter vi midler til **højere lokal løn** og **særskilt forberedelsestid** til at planlægge det pædagogiske arbejde. Bedre løn og arbejdsvilkår skal være med til at Rudersdal bliver bedre til både at tiltrække og tilknytte uddannede pædagoger.

Ligesom vi vil sikre **bedre normeringer**, så der bliver mere tid til det enkelte barn. Vi vil **styrke skolernes økonomi** og **sænke klasseloftet**, så der bliver bedre rammer om børnenes skoledag og vi **undgår uhensigtsmæssige classesammenlægninger**. Vi vil sikre **flere resurser til fritidsdelen** og **investere i bedre rammer**.

Vi **afviser enhver form for forøgelse af brugerbetalingen i dagtilbud, skoler og fritidsdelen**, tværtimod vil vi reducere brugerbetalingen. Vi vil **afskaffe konceptet "Bring your own device"**, som betyder at elever i 8. og 9. klasser selv skal medbringe egen computer i skole, ligesom vil vi gøre det billigere at have et barn i vuggestue ved at **fjerne brugerbetalingen på egne bleer**.

Yderligere afsættes en separat pulje på samlet set 15 mio. kr. Måltrettet til vedligehold og renovering af dagtilbud, skoler og fritidsklubber.

Samlet set afsættes over 60 mio. kr. i varige midler på service til dagtilbud, skoler og fritidstilbud over budgetperioden, og der afsættes på anlægssiden yderligere 15 mio. kr. til vedligehold af dagtilbud.

Service

Dagtilbud		6,3	9,2	9,2	9,2	33,9			
Højere lokalløn, pædagoger		1,9	3,8	3,8	3,8	13,3			
Forberedelsestid, pædagoger		1,0	2,0	2,0	2,0	7			
Bedre normeringer dagtilbud		3,0	3,0	3,0	3,0	12			
Genindfør gratis bleer		0,4	0,4	0,4	0,4	1,6	jf. notat		
Folkeskole		6,7	7,9	6,0	6,0	26,6			
Lavere klasseloft/ny tildelingsmodel		0,7	1,9	2,6	2,6	7,8	jf. notat		
Udfasning "Bring your own device"		4,0	4,0	1,4	1,4	10,8	jf. notat		
Bedre normeringer SFO/SFK		2,0	2,0	2,0	2,0	8,0	Udover de allerede planlagte		

Anlæg

Renovering og vedligehold		0	0	10	5	15
Dagtilbud		0	0	10	5	15,0

Specialiserede område

På det specialiserede børneområde er vores ambition klar: Familier skal mødes med ordentlighed og varme, retssikkerheden skal være i top, og børnene skal have **den rette hjælp første gang** og **Rudersdal skal være et lyspunkt på Danmarks kortet**. Vi afsætter blandt andet midler til **mere juridisk bistand**, **et sagsloft for den enkelte sagsbehandler på både børne- og voksenområdet** og til arbejdet i et **nyt partnerskab**, hvor familier, medarbejdere, organisationer og faglige eksperter sammen skal være med til at udvikle området.

Det specialiserede børneområde løftes med lige knap 40 mio. kr. over budgetperioden.

Specialiserede område		10,4	10,4	9,4	9,4	39,6
2 jurister til øget kvalitet, sagsbehandlin		1,7	1,7	1,7	1,7	6,8
Etablering og drift af partnerskab		1	1	0	0	2
Sagsloft, 23 sager pr. sagsbehandler bør		4,9	4,9	4,9	4,9	19,6
Sagsloft, 54 sager pr. sagsbehandler vok		1,3	1,3	1,3	1,3	5,2
PPR, Psykolog		0,7	0,7	0,7	0,7	2,8
PPR, Logopæd		0,7	0,7	0,7	0,7	2,8
PPR, Fysio-/ergoterapeut		0,1	0,1	0,1	0,1	0,4

Sociale indsatser og ydelser

Et stærkt fællesskab skal også være der for mennesker, der står i en svær situation eller har brug for en ekstra hånd for at kunne være med. Derfor **styrker vi BROEN**, så flere børn og unge fra familier med få økonomiske ressourcer får mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter og blive en del af lokale fællesskaber.

Vi afsætter midler til en **handlingsplan mod børnefattigdom**, styrker **Frivilligcenteret** og forøger støtten til **§18-området**, hvor frivillige sociale organisationer hver dag gør en vigtig forskel.

Samtidig styrker vi kommunens **enkeltydelser**, så der er bedre mulighed for at hjælpe mennesker, når økonomien er presset, og en uforudset udgift kan få store konsekvenser.

Samlet afsætter vi 4,8 mio. kr. til nye sociale indsatser over budgetperioden og styrker derudover enkeltydelserne med 10,5 mio. kr. uden for servicrammen.

Sociale indsatser og ydelser		1,7	1,2	1,2	0,7	4,8			
BROEN		0,5	0,5	0,5	0,5	2			
Handlingsplan mod børnefattigdom		0,5	0	0	0	0,5			
§18 formål		0,2	0,2	0,2	0,2	0,8			
Bevilling Frivilligcenter		0,5	0,5	0,5	0	1,5			
Styrkelse af enkeltydelser		1,5	3	3	3	10,5			Uden for servicramme

Natur og klima

Naturen skal gives videre i ordentlig stand.

Rene søer, plads til natur og mere biodiversitet, og vi vil sætte mere **fart på klimahandlingen** og mere **direkte genbrug**. Planer og politikker gør det ikke alene. Der skal handling og investeringer bag ordene.

Vi **investerer massivt i energiforbedringer og solceller**, som både reducerer kommunens klimaaftryk og sænker vores fremtidige energiregninger. Vi **fremmer direkte genbrug** mellem borgere, ved at sætte midler af til udvikling og personale på kommunens genbrugspladser.

Den grønne omstilling handler også om transport, flere skal tage cyklen og benytte den kollektive transport. Det skal i højere grad være muligt at komme fra A til B, også uden en bil. Derfor vil vi gøre **busserne gratis inden for kommunegrænsen**, ligesom **FlexTuren** skal være gratis til kommunens aktivitetscentre og cykelstien på Hørsholm Kongevej skal forlænges til Høsterkøb.

Samlet investerer vi 7,6 mio. kr. i natur, klima og grøn transport over budgetperioden på service, og 96,2 mio. kr. På anlægssiden hen over budgetperioden.

Service

Klima og natur	1,65	2,05	2,05	1,85	7,6	
Forøge økologiprocent +10%	1	1	1	1	4	jf. notat
Miniskove afledt drift	0,45	0,45	0,45	0,45	1,8	Se anlæg
Direkte genbrug	0,2	0,6	0,6	0,4	1,8	

Anlæg

Klima og natur	15,1	20,6	36,0	24,5	96,20
Investeringer jf energiinvesteringer	13	19,5	26	19,5	78
Miniskove	1,1	1,1	0	0	2,2
Direkte genbrug	1	0	0	0	1
Færdiggørelse af cykelsti, Hørsholm Kongevej	0	0	10	5	15

Ældreområdet

En værdig alderdom handler ikke kun om pleje og praktisk hjælp. Det handler også om **livskvalitet, fællesskab og gode oplevelser**.

Derfor afsætter vi penge **til oplevelsesture**, som skal give ældre på kommunens plejehjem bedre muligheder for at komme ud og få fælles oplevelser.

Samtidig afsætter vi midler til en **evaluering af brugen af robotstøvsugere**, så vi får undersøgt, hvordan ordningen fungerer for de ældre, og om den giver den kvalitet og værdighed, vi ønsker på ældreområdet.

Samlet afsætter vi knap 1 mio. kr. til nye initiativer på ældreområdet.

Ældreområdet		0,5	0,4	0	0	0,9
Evaluering af Robotstøvsugere		0,1	0	0	0	0,1
Pulje til oplevelsesture		0,4	0,4	0	0	0,8

Byliv og lokale fællesskaber

Levende bymidter og stærke lokale fællesskaber er med til at gøre Rudersdal og vores lokalsamfund til et godt sted at bo og leve. Derfor vil vi investere i de steder, hvor mennesker mødes, og hvor kultur, leg og fællesskab får plads.

Vi **afviser at fjerne drifttilskuddet til Vedbæk kulturhus**, og på **Majpladsen afsættes midler til en ny legeplads**, der kan skabe mere liv og give børn og familier et nyt samlingspunkt.

Vi vil samtidig **styrke sammenhængen mellem Mantziusgården og biblioteket** og afsætter 5 mio. kr. til at udvikle området som et endnu stærkere kulturelt mødested i Birkerød.

Endelig investerer vi **15 mio. kr. i Museum Vedbæk**, så kommunens historie og kulturarv også får gode rammer i fremtiden.

Samlet investerer vi 21 mio. kr. i byliv og lokale fællesskaber over budgetperioden.

Byliv mv.		1	0	2,5	17,5	21,0
Legeplads på Majpladsen		1	0	0	0	1
Sammenhæng Mantziusgården og biblioteket		0	0	2,5	2,5	5
Museum Vedbæk		0	0	0	15	15

Finansiering

Vi finder pengene til forbedringer ved at reducere i blandt andet udgifterne til administration, på direktionsgangen og i kommunikationsafdelingen. Vi vil bruge ny teknologi dér, hvor den reelt kan frigøre ressourcer, og flytte relevante driftsudgifter til anlæg. Vi hæver desuden kirkegårdstaksterne, og hvor det er muligt, vælger vi midlertidige besparelser frem for permanente forringelser af velfærden.

Der afsættes **en servicebuffer** på 5 mio. kr. i perioden. Det betyder, at vi ikke på forhånd disponerer hele den forventede serviceramme, men efterlader plads til uforudsete udgifter og udvikling gennem året. Men ansvarlig økonomi handler for os ikke kun om at få næste års budget til at gå op. Vi vil også skabe **mere økonomisk plads i årene fremover**. Over budgetperioden investerer vi 78 mio. kr. i energiforbedringer, det er anlægsinvesteringer der sænker kommunens CO₂-forurening og samtidig gradvist reducerer kommunens driftsudgifter fra 1 mio. kr. i 2027 til 6 mio. kr. årligt fra og med 2030. Når vi sænker kommunens energiregning, skaber vi samtidig permanent mere plads under servicerammen. Det er plads, der i stedet kan bruges på velfærd. De langsigtede investeringer kræver, at kommunen har den nødvendige likviditet. Derfor **tilbageruller sænkelse af grundskylden** og planlægger at **hæve kommuneskatten fra 2028**.

De robustgør kommunens likviditet og giver os mulighed for de langsigtede anlægsinvesteringer, herunder de store energiinvesteringer i budgetperioden.

Indtægter / besparelser

Finansiering - luft under servicerammen	2027	2028	2029	2030	I alt
Sparekrav	-59,72	-64,72	-69,72	-74,72	-268,88
Udisponeret serviceramme	20	20	20	20	80
Drift til anlæg permanent	12,0	12,0	12,0	12,0	48,14
Drift til anlæg midlertidig	12	10	0	0	22
Besp. katalog permanent	19,1	21,7	32,0	37,0	109,785
Besp. katalog midlertidig	9,2	7,2	4,2	0	20,67
Reduktion kommunikation afd.	1,5	3,0	3,0	3,0	10,50
Reduktion direktionsgang	1,1	2,2	2,2	2,2	7,7
Reduktion servicebuffer	10,0	10,0	11,0	12	43
Tang Vedbæk Strand	0,3	0,3	0,3	0,3	1
Energiinvesteringer forv. Besp.	1	2,5	4,5	6,7	14,7
P-vagter mod ulovlig parkering	1	3	3	3	10
P-plads udlejning til ladestandere	0,25	0,5	0,5	0,5	1,75
AI byggesagsbehandling	2	4	4	4	14
AI skemaplanlægning	0,5	3	3	3	9,5
Kirkegårdstakster	1,1	1,1	1,1	1,1	4,4
I alt	31,302	35,794	31,068	30,103	128,267

Finansiering - luft under anlægsrammen	2027	2028	2029	2030	I alt
Nuværende anlægsprojekter	186,6	206,959	155,333	100,944	649,866
Bortfald: Udisponeret anlægsramme	-10	-10	-10	-10	-40
Bortfald: Udskiftning af træer Birkerød Hov.	-2	0	0	0	-2
Reduktion: Renovering af vejnettet og bevarels	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-10
Reduktion: Indvendig vedligehold Rådhus og ad	-0,5	-1	-2	0	-3,5
Bortfald: Trafikale forhold omkring Holte Skole	-0,25	-3,75	0	0	0
Reduktion: Børne- og skoleudvalgets IT-pulje	-1	-1	-1	-1	-4
Bortfald: Reservation: Kapacitetsbehov	0	0	-10	-5	-15
Bortfald: Smukke veje	-0,5	-1,5	0	0	-2
I alt til rådighed ift. nuværende niveau	-16,8	-19,8	-25,5	-18,5	-80,5

Udgifter / Investeringer

Ønsker anlæg	2027	2028	2029	2030 I alt	
Til rådighed, anlæg	-16,75	-19,75	-25,5	-18,5	-80,5
Drift til anlæg permanent	2,0	2,0	2,0	2,0	8
Drift til anlæg midlertidig	12	10	0	0	22
Klima og natur	15,1	20,6	36,0	24,5	96,20
Investeringer jf energiinvesteringer	13	19,5	26	19,5	78
Miniskove	1,1	1,1	0	0	2,2
Direkte genbrug	1	0	0	0	1
Færdiggørelse af cykelsti, Hørsholm Kongevej	0	0	10	5	15
Byliv mv.	1	0	2,5	17,5	21,0
Legeplads på Majpladsen	1	0	0	0	1
Sammenhæng Mantziusgården og biblioteket	0	0	2,5	2,5	5
Museum Vedbæk	0	0	0	15	15
Renovering og vedligehold	0	0	10	5	15
Dagtilbud	0	0	10	5	15,0
I alt	30,1	32,6	50,5	49,0	162,2
Balance	-13,4	-12,9	-25,0	-30,5	-81,7

Ønsker - service	2027	2028	2029	2030 I alt	
Til rådighed, service	31,302	35,794	31,068	30,103	128,267
Dagtilbud	6,3	9,2	9,2	9,2	33,9
Højere lokalløn, pædagoger	1,9	3,8	3,8	3,8	13,3
Forberedelsestid, pædagoger	1,0	2,0	2,0	2,0	7
Bedre normeringer dagtilbud	3,0	3,0	3,0	3,0	12
Genindfør gratis bleer	0,4	0,4	0,4	0,4	1,6
Folkeskole	6,7	7,9	6,0	6,0	26,6
Lavere klasseloft/ny tildelingsmodel	0,7	1,9	2,6	2,6	7,8
Udfasning "Bring your own device"	4,0	4,0	1,4	1,4	10,8
Bedre normeringer SFO/SFK	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0

Specialiserede område	10,4	10,4	9,4	9,4	39,6
2 jurister til øget kvalitet, sagsbehandlin	1,7	1,7	1,7	1,7	6,8
Etablering og drift af partnerskab	1	1	0	0	2
Sagsloft, 23 sager pr. sagsbehandler bør	4,9	4,9	4,9	4,9	19,6
Sagsloft, 54 sager pr. sagsbehandler vok	1,3	1,3	1,3	1,3	5,2
PPR, Psykolog	0,7	0,7	0,7	0,7	2,8
PPR, Logopæd	0,7	0,7	0,7	0,7	2,8
PPR, Fysio-/ergoterapeut	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Ældreområdet	0,5	0,4	0	0	0,9
Evaluering af Robotstøvsugere	0,1	0	0	0	0,1
Pulje til oplevelsesture	0,4	0,4	0	0	0,8
Sociale indsatser og ydelser	1,7	1,2	1,2	0,7	4,8
BROEN	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Handlingsplan mod børnefattigdom	0,5	0	0	0	0,5
§18 formål	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8
Bevilling Frivilligcenter	0,5	0,5	0,5	0	1,5
Styrkelse af enkeltydelser	1,5	3	3	3	10,5

Klima og natur	1,65	2,05	2,05	1,85	7,6
Forøge økologiprocent +10%	1	1	1	1	4
Miniskove afledt drift	0,45	0,45	0,45	0,45	1,8
Direkte genbrug	0,2	0,6	0,6	0,4	1,8
Transport	4,1	4,1	3	3	14,2
Gratis busser, kommunegrænsen	3	3	3	3	12
Gratis FlexTur, aktivitetscentre	0,6	0,6	0	0	1,2
Forsøg med bilfrie zoner omkring skoler	0,5	0,5	0	0	1
I alt	31,4	35,3	30,9	30,2	127,6
Balance	0,0	0,5	0,2	0,0	0,7

Likviditet

Finansiering - likviditetspåvirkning	2027	2028	2029	2030	I alt
Serviceramme - ekstra Rudersdal andel	-10	-10	-10	-10	-40
Anlægsudgifter	-13	-12	-25	-30	-80
Grundskyld hæves	20	20	20	20	80
Skatteforøgelse	0	5	10	15	30
Kassefinansiering indenfor målsætning	3	0	5	5	13
Balance	0	3	0	0	3